

DOKUMENTARFILMUNDERVISNING I PRAKSIS
- en casestory

af

Torben Larsen, producer Station Next

Det eksemplariske forløb bygger på erfaringer fra undervisning af 62 ottende-klasser i dokumentarfilmproduktion, udført af forfatteren, klassernes lærere og med støtte fra en række professionelle filmfolk.

Må deles så længe oprindelsen
er tydeligt angivet:
Station Next
www.station-next.dk

1 INTROTEKSTER

Sort skærm

Tekst: "Tre 8. klasse på Humleskolen skal lave dokumentarfilm under temaet historier fra din by"

Sort skærm

Tekst: "Forud for forløbet har lærerne selv prøvet forløbet på et dagslangt kursus i filmproduktion"

2 EN MÅNED FØR PROJEKTUGEN - LÆRERNES FORBEREDELSESRUM

HEIDI (35 år), KIM (33 år) og MIKKEL (55 år) holder teammøde om projektugen. Lærerne vil gerne give projektet en solid kickstart, så de har af ledelsen fået lov til at få en dokumentarist til skolen og holde foredrag. KIM har spurgt ANDERS GUSTAFSSON, der har lavet mange film om børn og unge, og åbner nu sin mail for at se efter svar. Der er svar: "Kære Kim. Det lyder som et spændende forløb. Det vil jeg gerne stille op til. Kh. Anders"

KIM

Yes, Anders Gustafsson er på!
HEIDI giver high five til KIM.

HEIDI

Så fedt, Kim. Det skal nok motivere eleverne. Jeg tror i det hele taget, at det vil styrke læringen, jo mere autentisk vi kan gøre det. Vi skal få det til at minde om, at eleverne kommer til at arbejde som i den virkelige filmbranche.

KIM

Ja, vi bruger Filmlinjen.dk til dét. Det bliver spændende at se, hvordan samarbejdet kommer til at gå i de forskellige grupper. Samarbejde er jo nærmest halvdelen af konceptet.

MIKKEL

Helt sikkert. Lad mig lige opsummere planen for ugen: Dag 1 starter altså med Anders Gustafsson, og resten af dagen bruger vi på, at grupperne finder idéer og laver interviewaftaler. Dag 2 er der tekniske øvelser og forproduktion. Dag 3 optager eleverne og starter redigeringen, som fortsætter hele dag 4. De

(MERE)

MIKKEL (fortsat)
hurtige kan lave en plakat til filmen, hvis de bliver færdige med den tidligt. Den sidste dag evaluerer vi filmene i klassen før frokost og om eftermiddagen holder vi fælles premiere med prisuddeling. Her deltager 7. og 9. klasserne også.

HEIDI og MIKKEL nikker og tager en slurk kaffe.

3 EN UGE FØR PROJEKTUGEN - 8.A'S KLASSELOKALE

KIM står ved den interaktive tavle. Han peger på et billede af Anders Gustafsson på DFI's hjemmeside.

KIM
Om en uge starter vi projektugen, hvor I skal lave dokumentarfilm. Vi starter med et besøg fra Anders her. Han er dokumentarist.

MELANIE (14 år) rækker hånden i vejret.

MELANIE
Laver han film til tv?

KIM
Ja, han gør. I kan se hans filmografi her. Han har lavet mange film. Og han vil vise nogle af sine film og forklare jer, hvordan man laver dokumentarfilm.

MELANIE
Ok. Svedigt.

Andre nikker anerkendende.

KIM
Ja. I kommer til at arbejde i små filmhold á tre personer, og I får hver sin funktion på holdet. Man kan være instruktør, fotograf eller tonemester. Ligesom i virkeligheden.

På den interaktive tavle går KIM til Filmlinjen.dk og viser en kort video, der forklarer processen med at lave en dokumentarfilm og hvad de tre funktioner laver på filmen.

KIM
Nu får I hver en funktionsønskeliste. Prioritér
(MERE)

KIM (fortsat)
 funktionerne ved at skrive 1, 2
 og 3. Ud for førsteprioriteten
 skal du skrive et par argumenter
 for, hvorfor netop du skal have
 den funktion. Så fordeler jeg jer
 på filmhold, og jeg prøver at
 tage hensyn til alles ønsker.

KIM deler funktionsønskelisten ud. Eleverne udfylder den.

KIM
 Tak. Og husk, at vi slutter med
 at udgive alle filmene på
 Filmlinjen. Hver klasse udvælger
 desuden fire film, som skal vises
 til en fælles premiere, hvor
 resten af udskolingen kommer."

4 DAG 1 I PROJEKTUGEN - FÆLLESSAL

De tre 8.-klasser er samlet i fællessalen. De sidder på
 stolerækker der alle er vendt mod et stort lærred.
 Belysningen er dæmpet. På lærredet vises tv-pejs. Man kan
 høre det knitrer på lydsiden. Anders Gustafsson træder så
 frem foran publikum.

ANDERS GUSTAFSSON
 Goddag. Jeg hedder Anders. Jeg
 skal vise nogle af mine
 dokumentarfilm og forklare,
 hvordan man laver dem. Men først
 skal vi lige finde ud af, hvad
 dokumentarfilm egentlig er for en
 størrelse. Start lige med at
 diskutere i to minutter med din
 sidemand, om tv-pejsen her
 [peger]... er det dokumentarfilm?
 Og hvorfor/hvorfor ikke?

Eleverne summer to minutter. Anders peger nu på
 forskellige par.

PAR 1
 Ja. Det er dokumentarfilm, fordi
 den viser virkeligheden.

PAR 2
 Vi er ikke enige. Det er bare en
 videooptagelse.

PAR 1
 Men den viser da, hvordan træ
 brænder.

ANDERS

Ja, den viser et stykke af virkeligheden. Men er det nok til at være en dokumentarfilm?

PAR 3

Det synes vi ikke. Den skal fortælle om et emne for at være en dokumentarfilm.

PAR 4

Enig. Der skal være en instruktør, der har valgt hvad der skal vises fra virkeligheden.

ANDERS

Tak for jeres bud. Vi nærmer os. Der har altid været diskussion om, hvad dokumentarfilm er. Det man dog er enige om er, at det er "virkeligheden set gennem en kunstners blik", altså en instruktørs fortolkning af et emne fra virkeligheden. Og så skal mediet selvfølgelig være levende billeder og lyd for at kvalificere sig til at være film. Det betyder, at tv-pejsen ikke kan kaldes for dokumentarfilm. Det er bare en registrering eller optagelse.

Anders Gustafsson fortæller derpå om og viser eksempler fra sine dokumentarfilm. Vi når til slutningen af foredraget.

ANDERS GUSTAFSSON

Snart skal I ud og lave jeres dokumentarfilm. At lave dokumentarfilm handler i bund og grund om at være nysgerrig på sin verden. I kan sagtens finde små, spændende historier i det lokale. Med dette projekt har I fået en chance for at undersøge noget, I synes er fedt eller har undret jer over i jeres nærmiljø. Så spørg jer selv: Hvad er I nysgerrige på i jeres omverden? Er det en superentusiastisk fodboldtræner? En pudsigt forretning? Eller manden, der altid sidder på bænken i parken?

En elev rækker hånden i vejret. ANDERS peger på ham.

ELEV

Hvad så hvis vi ikke kan finde på noget?

ANDERS

Alle kan finde på idéer. Man skal bare give sig selv lov til at finde på dårlige idéer. Tit skal man igennem 10 idéer, for at finde den ene gode. I skal arbejde i grupper á tre, så hvis alle finder på tre idéer, har I ni at diskutere ud fra. Find så den idé, I tænder mest på og som I synes har en god fortælling i sig. God lykke med det alle sammen.

Alle klapper.

5 MELLEMTÆKST

Sort skærm.

Derpå grafiske tekster: "Eleverne skal i gang med filmproduktionen. Ude i klasserne ser de først et filmeksempel, der ligger tæt op ad den filmtype, som de selv skal producere: Den journalistiske dokumentar. De analyserer formatets "byggeklodser". Et interview, en illustrerende billedside med musik. Dertil atmosfæreskabende lydeffekter og grafiske tekster. Derpå får de deres filmhold og funktioner at vide. Alt arbejdet foregår via Filmlinjen.dk, hvor hvert hold har fået et login. Den første opgave er ideudvikling."

Sort skærm.

6 DAG 1 - KLASSEVÆRELSET

KIM er i klassen med 8.A. Grupperne er i gang med ideudviklingen. Der er livlig snak. Men en gruppe kan ikke finde på gode ideer.

ELEV 1

Vi synes ikke der er noget spændende at lave film om? Vi har prøvet at finde tre ideer hver, men ingen af dem er gode.

KIM

Er der ikke en forretning, I synes det kunne være interessant at vide mere om?

ELEV 1

Vi har ikke lyst til at tage ned i en forretning.

KIM

Ok. Findes der en spændende person, som I er nysgerrige på?

ELEV 1

Ikke nogen, vi kender.

KIM

Ok. Findes der ikke en spændende person, som I er nysgerrige på. Da jeg var barn boede der i min by en gammel mand, som vi kaldte for 'Opfinder'. Han spillede harmonika om sommeren, så det kunne høres i hele landsbyen. Han lavede også nogle skulpturer i jern. Man vil vist kalde dem abstrakte, for det var bare kugler, firkanter og vinger, der blev svejset sammen. Nogle skulpturer var flere meter høje, og de stod der i hans forhave, så alle kunne se dem. Hvis jeg fik chancen, I har fået, ville jeg spørge, om Opfinder ville være med i min film. Og hvis han sagde ja, ville jeg interviewe ham om, hvorfor han laver sine skulpturer. På billedsiden ville der være masser af fede optagelser: opfinder i sit værksted, nærbilleder af svejseflammen, hammeren mod metallet, flotte kamerture henover de forskellige skulpturer osv.. På lydsiden ville jeg måske bede ham om at spille sit yndlingsnummer på harmonikaen.

ELEV 1 (afbryder)

Hey, hvad med borgmesteren?

KIM

Borgmesteren? Hvorfor ham?

ELEV 1

Han har sort bælte i taek wondo.

ELEV 2

Nå ja. Vi kunne spørge ham hvordan det er at være borgmester og have sort bælte samtidig.

ELEV 3

Ja, måske hvad det gør for ham som borgmester at have sort bælte i taek wondo.

KIM

God idé. Det synes jeg, I skal arbejde videre med. Lav resten af opgaverne under 'Idé' på Filmlinjen for at blive helt klar på jeres filmidé. Vis det lige til mig, før I kontakter ham.

Eleverne arbejder med opgaverne ved at udfylde nogle pdf-ark, der stiller en række spørgsmål til at blive skarpe på ideen. KIM godkender og gruppen har grønt lys til at kontakte borgmesteren.

7

DAG 1 - GRUPPERUM

Gruppen ringer til borgmesteren.

SEKRETÆR

Det er borgmesterkontoret.

ELEV 1

Hej. Vi er tre elever fra 8. klasse på Humleskolen, der skal lave dokumentarfilm om vores by. Vi kunne godt tænke os at lave en film om borgmesteren. Kan han det?

SEKRETÆR

Øhhh, det ved jeg ikke lige. Hvad skal filmen handle om?

ELEV 1

Hvad det betyder for ham som borgmester at have sort bælte i taek wondo. Vi vil interviewe ham om det og gerne vise nogle billeder, hvor han dyrker taek wondo.

SEKRETÆR

Haha. Det lyder godt. Er det bare i klassen, den skal vises?

ELEV 1

Nej, det er en rigtig film, så den skal vises for hele udskolingens. Og derefter bliver den lagt på Filmlinjen.dk, hvor andre kan se den.

SEKRETÆR

Ok. Det lyder seriøst, så det vil han sikkert gerne. Men jeg skal spørge ham først.

ELEV 1

Tak. Hvis han vil, kan du så spørge ham, om vi må filme ham i overmorgen?

SEKRETÆR

Uhh. Det var snart. Jeg spørger ham og vender tilbage om lidt. Han er på kontoret nu.

ELEV 1

Tak.

De lægger røret på.

8

DAG 1 - KLASSELOKALET

Klassen er samlet igen.

KIM

Godt. Dagen er ved at være slut. Alle har fået aftaler om at filme på onsdag i hus, på nær borgmestergruppen, der venter svar.

Borgmestergruppen vender sig nervøst i deres stole.

KIM

Lad os lige høre overskrifterne på de forskellige film. Gruppe 1, vil I starte.

GRUPPE 1

Ja, altså. VI vil lave en film om borgmesteren og hvad hans taekwondo betyder for hans virke. Men han har ikke svaret endnu. Det begynder at være presset.

GRUPPE 2

Vi laver "En dag som Falckredder".

GRUPPE 3

Vores film handler om Rollo, der har bygget en lade ude på landet om til en skaterpark for unge.

GRUPPE 4

Vi har en aftale med Martin Kristjansen som har været professionel bokser.

GRUPPE 5

Vores handler om Sille fra 6. klasse, som har scoliose og har været igennem en kæmpeoperation, så hun bedre kan bevæge sig og gå til fx ridning.

GRUPPE 6

Vi skal lave en film om...
[afbrydes]

Pludselig brummer en telefon på Gruppe 1's bord. Alle vender sig om.

ELEV 1

Det er borgmesterkontoret.

KIM

Så tag den dog.

ELEV 1

Hallo. Alle er tavse og kigger spændt, mens der bliver talt i den anden ende.

ELEV 1

Vil han det? 1000 tak. Hvor er vi glade. Så kommer vi på onsdag kl. 11:30. Vil du spørge ham, om der findes nogle gamle videooptagelser eller billeder, hvor han dyrker taek wondo. Tak.

ELEV 1 lægger røret på og smiler bredt. Hele klassen jubler.

9

DAG 2 - KLASSELOKALET

Hele klassen er samlet. KIM har sat en iPad på stativ og forbundet den med storskærmen, så man kan se hvad iPad-ens kamera registrerer.

KIM

I dag skal I planlægge optagelserne, så I ved præcist, hvad I skal gøre i morgen, når I står med en virkelig person. Vi kommer til at fokusere på to hovedemner, nemlig interviewet og billedsiden. For begge dele skal I lave en øvelse, før I

(MERE)

KIM (fortsat)
planlægger. Vi starter med
interviewet, og jeg vil nu
demonstrere, hvordan man gør.
Simon, må jeg låne dig som
interviewoffer?

SIMON rejser sig og kommer op til KIM.

KIM
Tak Simon. Sæt dig på stolen
foran kameraet. Nu laver jeg en
masse fejl, som I retter.

KIM har placeret SIMON lige foran et vindue på en stol.
Kameraet er i stå-højde. Billedet ser frygteligt ud.

ELEV 1
Du filmer i modlys. Gå væk fra
vinduet.

KIM flytter SIMON og kameraet over i den anden side af
lokalet, så SIMON sidder op ad en grå dør.

ELEV 2
Nej. Det er kedeligt. Lyset ovre
ved vinduet var godt. Du skal
bare ikke filme direkte mod det.
Stil kameraet i hjørnet.

KIM flytter over til vinduerne igen, men lader nu lyset
falde sidelæns ind på SIMON. Bagved SIMON er klassen.

KIM
Lyset betyder rigtig meget. Og
her kan I se hvor lidt arbejde
der skulle til. Vi har kun brugt
det naturlige lys på location.

ELEV 3
Baggrunden er også bedre. Nu kan
man se, at det er en skoleklasse.

KIM
Det er rigtigt, og valget af
location for interviewet siger
faktisk rigtig meget om
interviewpersonen. Så hvis I skal
lave en film om en entusiastisk
fodboldtræner, så lav ikke
interviewet i hans stue, men i
klubhuset eller på træningsbanen.

ELEV 4
Men du er stadig højt oppe med
kameraet. Det skal ned i
øjnehøjde.

KIM sænker kameraet. Nu er perspektivet normalt. Men SIMON er placeret i en halvnær med øjnene midt i billedet.

KIM

Sådan?

ELEV 4

Det er bedre. Men det er ikke perfekt.

ELEV 5

Der er for meget luft over hovedet.

KIM tilter og panorerer kameraet, så SIMONS øjne rammer øverste venstre kryds i det gyldne snit.

KIM

I et klassisk interviewbillede laver man en halvtotal eller halvnær [viser samtidig beskæringerne]. I begge tilfælde er perspektivet normalt og øjnene i øverste linje af det gyldne snit. Hvis man placerer personen i den ene side, så skal han kigge ud af billedet til den side, hvor der er luft. Så instruktøren kan placere sig tæt ved kameraet i den side, der skal kigges til, når spørgsmålene skal stilles. Husk at komme ned i øjenhøjde. Er du klar Simon? Nu laver vi et kort interview om dig og badminton.

KIM sætter sig på en stol ved siden af kameraet og begynder optagelsen.

KIM

Kan du godt lide at gå til badminton?

SIMON

Ja

KIM

Hvor meget træner du om ugen?

ELEV 4

To gange

KIM stopper interviewet og vender sig mod klassen.

KIM

Var det godt, det jeg lige gjorde der?

ELEV 4

Nej, det var meget korte svar.

KIM

Ja, jeg stillede lukkede spørgsmål, som kan besvares med et enkelt ord. Det gælder om at stille åbne spørgsmål. Dem der starter med 'Hv'. Ok, Simon: Hvorfor kan du godt lide at gå til badminton?

SIMON

Fordi, at der er mange...
[afbrydes]

KIM

Fint. Men start venligst svaret med "Jeg kan godt lide at gå til badminton, fordi...". Så har vi et helt svar og kan klippe mit spørgsmål ud i redigeringen.

SIMON

Jeg kan godt lide at gå til badminton, fordi mange af mine venner er der. Jeg har gået til det i fire år. Og så synes jeg, at det er en fed sport med både teknik og højt tempo.

KIM

Kan du uddybe det med venskabet?

SIMON

Ja. Vi har et rigtig fint sammenhold. Både til træningen og når vi er ude og spille kampe.

KIM

Tak, Simon. Du må gerne sætte dig igen. Nu er det jeres tur. I er tre på hvert filmhold. Nu skal I lave denne øvelse fra Filmlinjen [vifter med printet PDF], hvor I på skift er instruktør, fotograf og interviewoffer. Kom tilbage om 45 min.

Grupperne tager en øvelse og et iPad-filmsæt hver og begiver sig afsted.

10

DAG 2 - KLASSELOKALET

GRUPPE 1 kommer tilbage. De viser deres optagelser fra interviewøvelsen til KIM.

KIM

Det er ret godt gået, det her. I har nogle pæne interviewbilleder - måske lidt for meget luft over hovedet i det første. Men interviewsene er lidt korte. I kan sagtens være mere nysgerrige på hvert spørgsmål. Husk: Lyt efter svaret og spørg ind, når der er noget interessant. Kan I følge mig.

GRUPPE 1 nikker.

KIM

Godt. Nu skal I forberede interviewet. Både spørgsmålene, og hvordan det skal filmes. Brug interviewboardet på Filmlinjen.

GRUPPE 1 sætter sig ned til bordet og arbejder. Efter en halv time kalder de på KIM og viser ham interviewboardet, som de har udfyldt på computeren.

KIM

Det er rigtig solidt arbejde. I har 11 spørgsmål. I skal ned på 5-6 stykker, ellers bliver jeres interview for langt. Det må helst ikke bliver mere end 7 minutter langt. Jeg ville beholde de spørgsmål, der handler om hvad borgmesterjobbet indebærer, og hvad hans Taek Wondo betyder for udførelsen af jobbet. Resten er irrelevante, hvis vi er lidt hårde.

ELEV 1

Det giver god mening. Vi sletter nogle af spørgsmålene. Hvad med billedsiden?

KIM

Ja. I skriver det er i kantinen?

ELEV 2

Ja. Det er fordi hans sekretær sagde, at han ville bruge lidt af sin frokostpause på os. Så kan han spise samtidig.

KIM

Men jeres film handler jo om ham som borgmester, en travl og magtfuld person. Viser kantinen det?

ELEV 2

Nej. Så skulle vi måske hellere interviewe ham ved skrivebordet på kontoret.

ELEV 3

Ja, eller udenfor med rådhuset i baggrunden.

KIM

Begge ideer er gode. Måske kan I lave interviewet det ene sted og nogle stemningsbilleder med ham det andet sted. Overvej lige det.

GRUPPE 1 reviderer interviewboardet på computeren og kalder så på KIM. Han ser det igennem.

KIM

Virkelig fedt. God idé at bede ham forestille sig, hvordan hans liv ville være, hvis ikke han havde teak wondo. Det er godkendt. Om lidt går vi videre med billedsiden.

Resten af dag 2 går med en øvelse i stemningsbilleder og derpå planlægning af billedsiden. Til sidst holdes statusmøder i alle grupper for at tjekke at alt er parat til optagedagen. Grupperne skal være velforberedte, for de skal selv ud og klare optagelserne, mens Kim bliver på skolen.

KIM

Det bliver spændende i morgen. En sidste vigtig, vigtig ting: Husk at få jeres medvirkende til at underskrive en "Samtykkeerklæring til offentliggørelse af film". Ellers må I ikke udgive filmen."

Kim vifter med samtykkeerklæringen, og alle grupper henter en kopi.

11 MELLEMTÆKST

Sort skærm.

Derpå grafiske tekster: "Resten af dag 2 går med en øvelse i stemningsbilleder og planlægning af billedsiden. Til sidst holdes statusmøder i alle grupper for at tjekke, at alt er parat."

Sort skærm.

12 DAG 3 - FORAN RÅDHUSET

Rådhusuret viser kl. 11:15. GRUPPE 1 stopper foran indgangen. De har filmudstyret med.

INSTRUKTØRELEV

Nå, er vi klar?

FOTOGRAFELEV

Shit, jeg er lidt nervøs. Er I ikke det?

INSTRUKTØRELEV

Jo, og jeg skal stille alle spørgsmålene.

TONEMESTERELEV

Jaja. Men jeg skal holde boomstangen. Tænk hvis jeg rammer ham i hovedet. Alle fniser.

INSTRUKTØRELEV

Det skal nok gå. Vi skal virkelig holde på vores funktioner. Du sørger for kameraet, du sørger for lyden, og jeg interviewer. Vi må ikke diskutere derinde. Klar?

FOTOGRAFELEV OG TONEMESTERELEV

Klar!

De går ind.

13 DAG 3 - BORGMESTERENS KONTOR

Eleverne bliver vist ind på borgmesterens kontor, og de hilser på ham.

BORGMESTER

Nå, hvad vil I så spørge mig om?

INSTRUKTØRELEV

Vi har seks spørgsmål, der handler om hvad taek wondo har betydet for dig som borgmester. Men først skal vi lige finde et godt sted at lave interviewet.

BORGMESTER

Nå da, I har tænkt over det hele
Fotografen kigger sig kort omkring.

FOTOGRAF

Hvad med der ovre ved vinduet?
Der er et godt lys, og så er både
skrivebordet og bogreolen i
baggrunden .

BORGMESTER

Skal jeg stå op?

INSTRUKTØRELEV

Ja, det havde vi tænkt os. Det er
lidt mere aktivt og passer til
filmen.

De går alle over til vinduet og stiller op til
interviewet.

TONEMESTERELEV

Kan vi lukke vinduet, mens vi
interviewer. Der er en del støj
fra gaden

Borgmesteren lukker vinduet og stiller sig tilbage på sin
plads. Tonemesteren holder mikrofonen ca. 50 cm. over
borgmesterens hoved. Fotografen justerer kameraet en
sidste gang.

FOTOGRAF

Kameraet kører

INSTRUKTØRELEV

Ok, det første spørgsmål. Kan du
præsentere dig selv, og hvad du
laver?

BORGMESTER

Jeg hedder Sten Knuth. Jeg er 45
år. Jeg er borgmester i Slagelse
kommune.

INSTRUKTØRELEV

Du har også gået til taek wondo.
Hvor meget? BORGMESTER 35 år har
jeg gået til Taek Wondo. Jeg er
femte dan. Det vil sige, at jeg
har fem sorte bæltter oven på
hinanden.

INSTRUKTØRELEV

Hvad har sporten betydet for dig?

BORGMESTER

Altså, taek wondo har gjort mig til den jeg er. Den har givet mig respekten for andre mennesker. Jeg har tålmodighed. Jeg synes, at det har lært mig meget om vedholdenhed - altså at blive ved med at træne og blive dygtigere til det man gør.

Gruppen gennemfører resten af interviewet. Det bliver 7 min. langt. Gruppen har fået at vide, at den skal have omkring samme mængde stemningsbilleder i kassen.

FOTOGRAF

Har din sekretær spurgt om du har nogle videofilm, hvor du dyrker taek wondo, og som vi må bruge i filmen?

BORGMESTEREN tager en usb-stick fra sit skrivebord

BORGMESTEREN

Ja. Jeg har dem lige her. Den må I godt beholde

FOTOGRAF

Tak. Vi kunne også godt tænke os at lave nogle få andre optagelser med dig. Er det ok?

Gruppen får lov at låne borgmesteren lidt længere. De optager indstillinger, hvor han ankommer og forlader rådhuset, hilser på medarbejdere, sidder ved sit skrivebord, står ved vinduet og kigger ud mm. De takker af og går uden for rådhuset.

INSTRUKTØRELEV

Det gik da mega-godt. Vi kan lave en fed film.

De andre nikker og griner. Pludselig får tonemesteren et underligt udtryk i ansigtet.

TONEMESTER

Shit. Vi glemte papiret.

FOTOGRAF

Hvilket papir?

TONEMESTER

Det der han skal underskrive, så vi må udgive filmen.

Hun flår samtykkeerklæringen op af tasken. De ser desperat på hinanden. Filmens udbredelse afhænger af borgmesterens samtykke. De beslutter at gå ind på rådhuset igen. Heldigvis er borgmesteren stadig på sit kontor, og de får underskriften.

BORGMESTER

Så glæder jeg mig til at se filmen. I sender lige et link til filmen, ikke?

14 DAG 3 - KLASSELOKALET

Gruppe 1 er tilbage på skolen kl. 13. Det betyder, at de kan nå at uploade deres råmateriale til Skoletube, hvorfra de kan importere det direkte i redigeringsprogrammet WeVideo.

Gruppen når også at se det hele igennem, og de er tilfredse med resultatet. De øvrige grupper kommer tilbage og udfører samme procedure. Så går alle hjem.

15 DAG 4 - KLASSELOKALET

Dag 4 er redigeringsdag. KIM starter dagen med at give et overblik over redigeringsfasen på Filmlinjen

KIM

Hvis vi bryder redigeringsfasen ned i delopgaver, kan I se, at I skal starte med at klippe interviewet sammen. Det er filmens motor, så det vil jeg gerne have lov til at give feedback på, før I går videre. Næste delopgave er at lægge stemningsbilleder på interviewet. Der må meget gerne skabes nogle korte scener, hvor billederne taler for sig selv, så vi får en pause fra interviewet. Derefter lægges musik og andre lyde under filmen, og til sidst tilføjes grafikken. I har til i morgen kl. 9 30 til at udføre hele redigeringen. Tjek lige Filmlinjen ud for hver delopgave, I går til. Der er gode råd og værktøjer til fx at finde musik.

Derpå viser KIM værktøjet relateret til delopgaven 'Klip interviewet'. Det viser i små videoer, hvordan man skal redigere et interview, dvs. hvordan man må klippe ting ud og bytte rækkefølge, så længe det interviewpersonen siger, er sandt. Til slut demonstrerer han helt kort, hvordan man rent teknisk klipper interviewet i WeVideo.

Så er det gruppernes tur. Selv om de fleste har formået at holde interviewet på 5-10 min., synes alle at det er svært at få det ned på de omkring 2 min., som er målet. Mange har svært ved at finde ind til kernen og bruge den som en rettesnor for, hvad der skal med i filmen, og hvad der skal udelades. Det er en klassisk kill your darlings-proces, og Kim støtter ofte ved at pege på, hvad han opfatter som det interessante i interviewet. Lige nu er han hos Gruppe 1, som har arbejdet hårdt på at klippe interviewet ned til 4:30 min.

KIM

I er gode til at klippe præcist ind og ud. Der er ingen halve ord. Men I kan godt vinkle endnu skarpere. Lige nu har I lidt med fra alle jeres spørgsmål. Lav et gennemklip, hvor I kun fokuserer på de tre spørgsmål, der handler om borgmesterens taek wondo-udøvelse, og hvad det betyder for hans virke som borgmester. Spørgsmålene om det daglige arbejde, er ikke så interessante her. Ud med dem, vil jeg råde til. Og så er der nogle klip med facts, som I kan overveje at skrive med skilte, fx det hvor han siger sit navn og titel.

INSTRUKTØRELEV

Er det ikke lidt meget? Vi har arbejdet hårdt på det her.

KIM

I kan evt. lave en kopi af projektet og klippe I, hvis I er bange for at klippe for hårdt. Lav et nyt gennemklip, hvor I går hårdt til den og kommer under 2 min.

Gruppen nikker og går i gang. De laver en kopi af klippeprojektet i WeVideo, og det gør dem mere modige og frie. INSTRUKTØREN peger på to klip på tidslinjen

INSTRUKTØRELEV

Lad os slette den og den. De handler ikke om taek wondo.

TONEMESTER sidder ved musen og sletter dem

TONEMESTER

Ja. Og den der gør vel heller ikke?

Hun afspiller et klip, som de bliver enige om også at slette. Gruppen får også afkortet et par af de tilbageværende klip, fordi borgmesteren gentog sig selv. Et skilt sørger for at præsentere borgmesteren, og så kan de slette endnu et klip. Endelig er interviewet nede på 1:55 min., og gruppen får fat i deres lærer, der kommer og ser det nye gennemklip.

KIM

Sådan. Det er blevet meget skarpere. Det er godkendt, og I kan gå videre med at lægge stemningsbilleder på filmen. Det vil være godt at have pauser i filmen, altså ren billedfortælling her og her.

Kim peger.

FOTOGRAF

Ok. Vi har også tænkt os at starte filmen med nogle taekwondo-optagelser af ham, så vi får præsenteret ham på den måde. Se her.

Eleven viser et klip, hvor borgmesteren er i kamp og får nedlagt sin modstander.

FOTOGRAF

Når modstanderen ryger i gulvet starter interviewet om, hvor længe han har dyrket sporten, på lydsiden, mens vi fortsætter på billedsiden med at se, at hans arm rækkes i vejret af dommeren. Først der klipper vi over til interviewet på billedsiden.

KIM

I har jo helt styr på, hvordan den skal skæres. Glæder mig til at se næste klip.

Gruppe 1 giver sig i kast med at bygge den visuelle del af filmen op. Det fungerer rigtig godt med taekwondo-optagelserne, som med den fysiske action står i kontrast til interviewet og de øvrige stemningsbilleder, der viser borgmesteren på rådhuset.

De fleste grupper synes, at det er lettere at arbejde med billedsiden, og de får relativt hurtigt gjort deres film visuel.

En enkelt gruppe har for lidt stemningsbillede-materiale med hjem. Det sker nærmest altid. Kim vurderer, hvad det bedste gruppen kan gøre for at lave en velfungerende film, er.

KIM

Jeres film handler om Michael, en SSP-er, der har hjulpet en pige, der følte sig alene og havde misbrugsproblemer. Men I har kun stemningsbilleder, hvor han underviser en klasse. Det passer ikke så godt til hans fortælling om pigen. Jeg synes, at I seriøst skal overveje at lave en omgang optagelser mere, hvor en af jer piger selv hopper ind foran kameraet. I skal dramatisere nogle situationer, der passer til fortællingen. Hun står udenfor en gruppe, hun går alene på en sti osv. I kan evt. filme personen med ryggen til kameraet. Hvad siger I til den idé?

ELEV 1

Det ville hjælpe meget på vores film. Jeg kan godt være foran kameraet.

ELEV 2

Super. Så skal vi bare have en iPad-sæt igen.

KIM

Godt. Det finder jeg. I mellemtiden skriver I lige fem konkrete idéer til stemningsbilleder ned.

16 DAG 5 - KLASSELOKALET

Det er blevet fredag. Kl. er 8:00 og klassen er samlet.

KIM

Ok. Sidste dag. Om halvanden time skal vi outputte filmene og udgive dem på Filmlinjen. Inden da skal I tilføje musik og grafik på jeres film. Musikken kan især bruges til at skabe eller understrege en stemning i en scene. Men pas på ikke at plastre hele filmen til med musik. Grafikken kan bruges til at give faktisk information. Der skal som minimum være en titel og en creditliste i jeres film.

Grupperne går til arbejdet. De finder gratis musik, som kan benyttes under Creative Commons-licens. Gruppe 1 afprøver forskellige numre under startscenen, hvor borgmesteren vinder en taek wondo-kamp.

TONEMESTER

Det er faktisk ret forskelligt, hvordan det føles med de her to numre. Jeg foretrækker hip-hop-nummeret.

FOTOGRAF

Jeg synes, at det andet er bedre

INSTRUKTØR

Jeg ved ikke helt. Jeg synes faktisk, at denne scene fungerer bedst uden musik. Man kan mærke stemningen fra publikum i fra taek wondo-salen, når der ikke er musik. Det bliver mere virkeligt uden musik.

De to andre køber dette argument, og gruppe 1 ender med kun at lægge musik på til slut i filmen under rulleteksten (creditlisten).

Da klokken bliver 9 30 outputter alle grupper deres film fra WeVideo. De kan gemme dem direkte i Skoletube, og derfra kan de indsættes på filmlinjen. Nu mangler det kun, at Kim publicerer filmene. Det er en god følelse i maven at gå til pause på.

I pausen tjekker KIM, at han har fået samtykkeerklæring for de medvirkende for alle grupperes film. Så offentliggør han dem på Filmlinjen via sin producerkonto.

17

DAG 5 - KLASSELOKALET

Hele klassen er samlet. Alle er spændte. Nu skal klassen se de otte film.

KIM

Godt vi har halvanden time. Det vil sige, at vi bruger tre minutter på at se hver film og 6-7 minutter til at evaluere den. Når vi evaluerer, vil jeg gerne have, at vi taler om de elementer, der har været fokus på i denne uge. Dvs. interviewet, billedsiden, lydsiden og den samlede udførsel. I får dette skema med nogle støttespørgsmål.

Kim vifter med en PDF, printet ud fra Filmlinjen. Så ser de Gruppe 1's film, "Taek wondo-borgmesteren". Alle klapper, da den er færdig. Alle grupper får til opgave at summe et par minutter om enten interviewet, billedsiden, lydsiden eller den samlede udførelse.

KIM

Godt. Gruppe 2, hvad synes I om interviewet?

GRUPPE 2

Vi synes, at det er godt. Borgmesteren er god til at fortælle, og det er interessant, det han siger.

KIM

Ok. Er det tydeligt, hvad det handler om?

GRUPPE 2

Ja, det handler vel om, hvad borgmesteren får ud af hans strenge træning i taek wondo i forhold til sit job. Der er dog et par steder, hvor man kan høre instruktøren.

GRUPPE 1 nikker, dog rødmer instruktørelven lidt.

KIM

Tak. Gruppe 3, I har talt om billedsiden?

GRUPPE 3

Ja. Det fungerer rigtig godt med taek wondo-optagelserne. De er meget realistiske. Hvor har I dem fra?

GRUPPE 1

Dem fik vi af ham selv.

GRUPPE 3

Sejt. Interviewbilledet er også fint på hans kontor.

KIM

Kan I blive lidt mere præcise, tak.

GRUPPE 3

Godt lys, god location. Man kan se, at det er borgmesterens sted.

KIM

Tak. Har I mere at tilføje?

GRUPPE 3

Ja. De øvrige stemningsbilleder er også ok - de viser ham på rådhuset. Men det kunne have været fedt at se borgmesteren i kamp med en person fra et andet parti. De indstillinger, I viser, er lidt neutrale. Han kommer bare på arbejde osv.

GRUPPE 1

Men det lavede han ikke den dag.

KIM

Nej, måske. Men lige nu taler vi udelukkende om filmen som værk. Om hvad der fungerer, og hvad der kunne have været gjort anderledes. Jeg synes, at gruppe 3 har en pointe. Men det skal ikke forstås sådan, at jeres film ikke fungerer på dette punkt.

GRUPPE 1 kan godt se pointen. Der bliver også talt om lydsiden og en samlet bedømmelse, altså hvorvidt interview, billed- og lydside spiller sammen og skaber en helstøbt formidling. Alt i alt får filmen en rigtig god modtagelse af klassen.

De øvrige syv grupperes film evalueres på lignende vis. Til sidst skal der stemmes.

KIM

Nu har vi vendt alle film grundigt, og vi skal finde ud af, hvilke fire film vi vil have med til den fælles premiere i eftermiddag. Vi gør det som en skriftlig afstemning. I får nu to minutter til at skrive to titler på en seddel, som I afleverer her hos mig.

Eleverne udfylder stemmesedler, mens KIM skriver de otte titler op på tavlen. Så begynder stemmeoptællingen. KIM læser hver stemmeseddel op, mens en elev sætter streger ud for de nævnte titler.

KIM

Den sidste seddel stemmer på "Mit scoliosemareridt" og "Taek wondo-borgmesteren". Resultatet er klart. De fire film, der skal konkurrere til eftermiddagens

(MERE)

KIM (fortsat)
 fælles visning er "Michael fra
 SSP", "En dag som Falckredder",
 "Mit scoliosemareridt" og "Taek
 wondo-borgmesteren".

Der er jubel fra de fire grupper. De fleste af de andre synes, at det er fair, for det var de bedste film. Klokkerne ringer til spisefrikvarter.

18

DAG 5 - FÆLLESSAL

Hele udskolingens, i alt ni klasser med over 200 elever, er samlet i fællessalen på stole vendt mod lærredet. Lokalet er mørklagt. Folk snakker og griner. Men så slukkes lyset, og der spilles en lille fanfare over højtaleren. Alle holder mund og retter opmærksomheden mod KIM, der er trådt frem i scenelyset foran lærredet.

KIM
 Velkommen til filmpremiere!

Alle klapper.

KIM
 Alle 8.-klasser har i denne uge produceret ikke færre end 25 dokumentarfilm fra vores nære omverden. Nu skal vi se de 12 bedste, og der skal deles priser ud. I, kære publikum, skal stemme om den store publikumspris. Og så vil en jury bestående af skolelederen og os lærere for 8.-årgang dele priser ud for Bedste billedside, Bedste interview, Bedste idé og Bedste film. Lad showet begynde.

Alle de 12 film vises i rap. Der er stort fokus i salen og folk tysser på hinanden, når der er støj. Der er klapsalver mellem hver film. Efter tre kvarter er de færdige. Der toner et skærbillede frem med link til en afstemning på Kahoot, hvor publikum kan afgive deres stemme. Så er der et kvarters pause, mens juryen voterer.

Tilbage efter pausen skal spændingen udløses. Kim træder op foran lærredet sammen med resten af juryen.

SKOLELEDER
 Tak for alle de gode film. Jeg lærte en masse om vores lille samfund i dem. Jeg har fået lov at uddele den første pris, som er for Bedste ide.

Skolelederen tager en kuvert op. Åbningen af den driller. Publikum begynder at stampe rytmisk i gulvet, indtil skolelederen får kuverten op.

SKOLELEDER

Og prisen for bedste idé går
til... Tæk wondo-borgmesteren.
Hvis gruppen vil komme her op.

Alle klapper og der piftes. Gruppe 1 går op til scenen. De er meget stolte og glade. De får overrakt et diplom, hvor titlen på deres film er skrevet.

SKOLELEDER

Tillykke med det. Vi synes, at I
har valgt en helt unik vinkel på
det at være borgmester. God idé.

Gruppe 1 går ned igen, mens alle ser på dem. Det føles godt oven på det hårde slid med filmen.

Resten af priserne uddeles. Gruppe 1 får ikke flere priser; men det gør ikke noget.

Efter premieren går gruppen op til Kim.

INSTRUKTØRELEV

Det var en fed projektuge. Kan vi
komme til at arbejde med
dokumentar igen?

KIM

Ja da. Vi har godt nok ingen
planer om at lave en hel
projektuge for jer igen. Men det
er da oplagt at lave
projektopgaven som en
dokumentarfilm. Og I kan også
bruge de redskaber, I har lært, i
mange andre sammenhænge. I kan fx
filme interviews med folk i
samfundsfag eller geografi.

Eleverne nikker. De vil helt sikkert lave film igen.

SLUT